

LES LLENGÜES INDÍGENES AVUI

Mots Indians · Begur 2022

La diversitat lingüística del món s'ha anat reduint de forma alarmanant en les darreres dècades. Al segle XX es van extingir unes 600 llengües. Es considera que entre un 50 i un 90% de les llengües actuals no arribarà al segle XXII i de mitjana actualment cada dues setmanes mor una llengua.

El 96% de la població mundial parla el 4% de les llengües, és a dir que, de les aproximadament 6.000 llengües, n'hi ha un nombre reduït amb milions de parlants, i un nombre molt elevat amb pocs o molt pocs parlants (uns milers, uns centenars o encara menys). Per situar-nos una mica, el català, amb uns 9 o 10 milions de parlants, es troba entre les 100 llengües més parlades.

Més fotos Any Internacional: <https://es.lyj2019.org/about-ly-2019/#about1>

Les llengües indígenes representen la major part del 96% de les llengües del món, unes 4.000. És a dir que representen la major part de la diversitat lingüística que ha sobreviscut fins a l'actualitat. La majoria són parlades per comunitats reduïdes i moltes es consideren llengües amenaçades.

Per aquesta raó l'Assemblea General de les Nacions Unides va declarar el 2019 Any Internacional de les Llengües Indígenes, per promoure i protegir les llengües indígenes, i millorar la vida dels parlants d'aquestes llengües. Aquest any va servir per preparar el que ha de ser la Dècada Internacional de les Llengües Indígenes 2022 - 2032.

Les comunitats indígenes són un 5% de la població mundial, però el 80% de la biodiversitat del planeta es troba a les seves terres. Les zones més ben conservades del món són zones on viuen pobles indígenes. Justament l'amenaça sobre els seus territoris és una de les majors amenaces a què han de fer front grups indígenes d'arreu del món, però també és una amenaça per a la preservació d'aquestes zones naturals, i de la biodiversitat en general.

"Sempre esmento el cas dels taïno, que va explicar Francesc Queixalós en una conferència a la Universitat de Barcelona. Els taïno són el primer grup ètnic que va trobar Colom quan va arribar a Amèrica. La seva llengua va desaparèixer al segle XVII i només ens n'han quedat algunes paraules, com ara 'barbaoca' i 'huracà'. Fa cosa de vint anys, el Dr. Queixalós va rebre una trucada dels taïno de Nova York: li demanaven com s'ho havien de fer per a recuperar la llengua. Aquí ens podem preguntar per què un grup de persones que viu a Nova York sent la necessitat de recuperar una llengua que els seus ancestres van substituir fa més de dos segles. D'entrada, ells s'identifiquen com a taïno. Quin problema hi ha? Doncs que quan afirmen que són taïno la gent o bé no dona valor a aquesta afirmació o se'n riuen o els sobta. Segurament no es qüestionaria la seva identitat taïno si parlessin la llengua, i per això aquests taïno de Nova York la troben a faltar."

Carme Junyent (2020), El futur del català depèn de tu.
Barcelona: La Campana.

EMERGÈNCIA CLIMÀTICA

EMERGÈNCIA LINGÜÍSTICA

Llengües americanes extingides o gairebé

El resigaró és una llengua de l'Amazònia peruana que ja només té un darrer parlant, Pablo Andrade. Ho és des del 2016, en què va morir assassinada la seva germana. El Pablo va començar fa uns anys un projecte per intentar documentar la seva llengua.

El chamicuro, també de l'Amazònia peruana, sembla que tenia 8 parlants el 2008. Es considera extingida des de 2019.

L'arikapú, llengua de Rondònia, al Brasil, tenia 2 parlants el 2009.

El tehuelche, una llengua de la Tierra del Fuego, a l'Argentina, es considera extingida des del 2019, quan va morir la darrera parlant, Dora Manchado. Tot i que la llengua ja no es fa servir en la vida diària, és encara un símbol important per a la comunitat. La Dora Manchado va documentar la llengua, fet que ha permès dur a terme algunes activitats de recuperació.